

Blok tematyczny: Ja wśród ludzi!

Temat: Czarodziejskie słowa.

Cele lekcji: Wprowadzić zwroty grzecznościowe, omówić i wskazać na ich znaczenie, zainspirować do językowych działań praktycznych i dialogowania, wdrażać do wysłuchiwanie tekstu czytanego i powtarzania niektórych jego fragmentów.

Zapis w dzienniku: Słowa, za pomocą których łatwiej się wchodzi w relacje z ludźmi. : Proszę, przepraszam, dziękuję. Gry sytuacyjne z wprowadzeniem wskazanych wyrazów. Praca plastyczna i zabawa słowno-ruchowa. Scenki dramowe. Praca plastyczna: „Czarodziejskie klucze”.

Pomoce

Uczeń: farby, ewentualnie kredki, piórniki z przyborami szkolnymi.

Nauczyciel: dwie korony z papieru, ewentualnie inne królewskie znaki (berło można wykonać z okrągłego tłuczka kuchennego), tekturowe serca i gotowe napisy: **dziękuję, proszę, przepraszam** dla wszystkich uczniów.

Przebieg zajęć:

1. N. czyta pierwszą zwrotkę wiersza (pełny tekst w aneksie) i prosi dzieci, by stopniowo powtarzały za nim. Najpierw kilkakrotne powtórzenie tekstu razem z dziećmi, a potem objaśnienie znaczeń. Dziecięce próby samodzielnego powtórzenia tekstu.

N. pyta: Kto chce odegrać rolę królowej i królewicza?

Mini inscenizacja na środku klasy. N. proponuje dzieciom prosty tekst:

Królowa: Królewiczu, proszę cię, daj mi swoje berło.

Królewicz: Proszę, królowo.

Królowa: Dziękuję, królewiczu.

Na środku klasy kilka razy odbywa się proponowana inscenizacja, zmieniają się tylko wykonawcy. Nie rozbudowujemy tekstu. Dzieci celowo powtarzają wciąż to samo (wyjście na środek sprawia im radość, więc wykorzystujemy tę metodę).

2. Krótkie opowiadanie nauczyciela o tym, jak ważne w relacjach międzyludzkich jest używanie słów **proszę i przepraszam i dziękuję**, jak wpływa ono na wzajemne relacje między ludźmi.

N. pyta: Czy tylko królowa i królewicz potrafią być grzeczni? A my? Jak uczniowie w klasie mogą być wobec siebie grzeczni. N. pyta: Kto zagra teraz rolę grzecznego kolegi i grzecznej koleżanki z klasy.

Dzieci w różnych parach wychodzą na środek i grają swoje role:

Druga inscenizacja:

Uczeń: Kasiu, **proszę**, podaj mi zeszyt.

Uczennica: **Proszę**.

Uczeń: **Dziękuję** ci, Jasiu.

(ta inscenizacja również powtarza się kilkakrotnie, dzieci wymieniają rekwizyty trzymane w rękach, stosują słownictwo poznane na wcześniejszych lekcjach - ołówek, zeszyt, długopis, piórnik, gumka itp.)

Trzecia inscenizacja. N. opowiada o konieczności i zaletach stosowania "czarodziejskich słów" także w relacjach z rodzicami. Ćwiczenie powtarza się na podobnej zasadzie:

Mama: Synku, **proszę**, daj mi łyżkę.

Syn: **Proszę**, mamusiu.

Mama : **Dziękuję**, synku (córeczko).

Czwarta inscenizacja. N. prosi, aby kilkoro dzieci ustawiło się w kolejce. Zadaniem wybranego dziecka jest przejść na drugą stronę kolejki. Jak się zachowa, co powie? Teraz w rolę wchodzi nauczyciel.

Nauczyciel - przechodzień : **Przepraszam**, czy mogę przejść? (N. objaśnia, że osoba używająca czarodziejskich słów nie pcha się w takiej sytuacji, tylko czeka na reakcję osób, do których się zwróciła).

Uczniowie - "kolejkowicze": **Proszę bardzo** (robią miejsce).

3. Samodzielna próba dzieci. N. Prosi, aby wzorując się na poprzednich scenkach spróbowały ułożyć rozmowę w sklepie (pomoc nauczyciela)

Klient: **Proszę** dwa jabłka.

Sprzedawca. **Proszę**.

Klient: **Dziękuję**. (inscenizacja powtarza się w prostej wersji wielokrotnie, zmieniają się tylko aktorzy. Ćwiczenie nastawione na zapamiętanie wyrazów, dzieci mogą "kupować" inne przedmioty).

4. Czytanie wiersza w całości. Nauczyciel robi to na kilka sposobów (po jednej linijce, po zwrotce, po dwa wyrazy), umożliwia chętnym dzieciom częściowe powtarzanie za sobą.

Ostatnie polecenie na rozumienie ze słuchu: N. mówi:

Będę czytać wolno, a wy policzcie, ile razy w tekście wystąpiło słowo proszę.

Będę czytać wolno, a wy policzcie, ile razy w tekście wystąpiło słowo dziękuję.

Będę czytać wolno, a wy policzcie, ile razy w tekście wystąpiło słowo przepraszam.

5. Praca plastyczna: Czarodziejskie serca. N. rozdaje dzieciom, zrobione z tektury serca. Zadaniem dzieci jest pomalowanie ich na trzy wyznaczone kolory. Po wykonaniu ćwiczenia N. ogłasza, że rozda teraz dzieciom do przyklejenia na sercach ważne czarodziejskie słowa i rozdaje dzieciom po kolei odpowiednie napisy. Dzieci nie znają jeszcze liter, ale ćwiczenie nie jest nastawione na czytanie, tylko na ogólne kojarzenie (np. na zielonym sercu umieszczają napis **proszę**, na niebieskim **dziękuję**, a na czerwonym **przepraszam** (kolory są przypadkowe, nauczyciel może je dowolnie skomponować) .

6. Zabawa czarodziejskimi sercami z użyciem dotąd poznanych rzeczowników.

N. mówi: Basia chce ołówek od Kasi, jakiego słowa powinna użyć. Dzieci mówią: **proszę** i podnoszą do góry odpowiednie serduszko (N. pomaga i koryguje pomyłki).

N. mówi: Kto ułoży zdanie, które wypowie Basia?

Kasiu, proszę, daj mi ołówek (N. pomaga, dzieci utrwalają zdanie przez powtarzanie).

N. mówi: Kasia chce podać ołówek, co mówi wtedy do Basi:

Proszę, Basiu.

Basia chce podziękować za ołówek, co mówi:

Dziękuję, Kasiu. (we wszystkich zdaniach pojawia się wołacz, nie wprowadzamy szerszych wyjaśnień, powinien utrwalac się na razie słuchowo).

N. mówi: Janek niechcący rozsypał kredki, co powie?

Przepraszam, zaraz pozbieram.

Inne możliwe polecenia:

Mama chce podać synowi mleko. Co powie?

Proszę, oto twoje mleko.

Uczeń spóźnił się do szkoły, co powie?

Przepraszam za spóźnienie. (Nauczyciel mnoży proste przykłady użycia słów, dzieci operują kartonikami, ale też powtarzają ćwiczenie).

7. Zakończenie lekcji. Nauczyciel odtwarza piosenkę z komputera lub innego nośnika. Dzieci mogą swobodnie tańczyć lub bujać się w rytm piosenki. Na **you tube** można ją znaleźć pod następującym adresem:

Piosenka na you tube do wykorzystania na lekcji:

<https://www.youtube.com/watch?v=uTgrbEJgqcw>

GRZECZNE SŁÓWKA (autor nieznany)

Dziękuję, przepraszam i proszę.
Trzy słówka za trzy małe grosze.
I grzeczny królewicz
I grzeczna królowna
Znają te słówka, na pewno.

Ref. Trzy słówka za małe trzy grosze.
Dziękuję, przepraszam i proszę.

To przecież niewiele kosztuje,
Gdy powiesz uprzejmie dziękuję.
Korona ci z głowy
Nie spadnie na pewno.

Nawet, gdy jesteś królową.

Ref. Trzy słówka za małe trzy grosze.
Dziękuję, przepraszam i proszę.

S. Karaszewski: Magiczne słowa (inny wiersz do ewentualnego wykorzystania)

Na podwórku siedzi szpak i do chłopca mówi tak:
„Są magiczne słowa trzy, słowa te wnet poznasz ty.
Każde ma niezwykły dar, każde kryje w sobie czar.
Ten kto ma oliwę w głowie, niechaj słowa te wypowie,
a kto wodę ma w rozumie, słów tych nigdy nie zrozumie!
Oto słowo pierwsze: „**proszę**”, sprzedam ci je za dwa grosze.
Drugie słowo to „**przepraszam**”, żal i skruczę nim ogłaszasz.
Trzecie słowo to „**dziękuję**”, którym wdzięczność okazujesz.
Gdy wypowiesz słowa trzy, każde się otworzą drzwi
I na twarzach wszystkich ludzi życzliwości uśmiech wzbudysz.
Słowa trzy – to tak niewiele, byś był wszystkich przyjacielem.
Dar grzeczności, uprzejmości w twoim sercu niech zagości!
Po to słowa te ci dałem, aby szczęście ci sprzyjało.
Gdy cię prześladowe pech, użyj magii słów tych trzech!”
Mówił tak czarodziej szpak i odleciał. Mądry ptak.
Może tu powróci znów uczyć nas magicznych słów?